

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST

**PLAN RADA
ZA 2016. GODINU**

Podgorica, septembar 2015. godine

SADRŽAJ

I UVOD	5
II PLAN AKTIVNOSTI	8
II-1. NORMATIVNI DIO - elektronske komunikacije	8
A. Propisi i akta koje donosi Agencija	8
B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koja donose minist arstva	13
C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore	15
II- 1.1 NORMATIVNI DIO – poštanske usluge	16
A. Propisi i akta koje donosi Agencija	16
B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Ministarstvo	17
II-2. TEKUĆE AKTIVNOSTI	18
A. Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije	18
1. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga	19
2. Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture	19
B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija	19
1. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon sprovedenog drugog kruga analiza sedam relevantnih tržišta	19
2. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon sprovedenog drugog kruga analiza pet relevantnih tržišta	19
3. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatoru sa značajnom tržišnom snagom na maloprodajnom tržištu širokopojasnog pristupa internetu	20
4. Donošenje Odluke o relevantnim tržištima shodno važećoj Preporuci Evropske komisije od 09.10.2014. godine o relevantnim tržištima na području elektronskih komunikacija koja podliježu ex ante regulaciji	20
5. Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne telefonije	21
6. Praćenje implementacije modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	21
7. Implementacija modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	21
C. Metodologija vođenja odvojenog računovodstva operatora univerzalne poštanske usluge	22

1. Implementacija Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge	22
D. Univerzalni servis.....	22
1. Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama	22
2. Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti	23
E. Upravljanje radio frekvencijskim spektrom.....	23
1. Planiranje korišćenja radio-frekvencija.....	23
1.1 Implementacija odluka donijetih na Svjetskoj Konferenciji o radiokomunikacijama (WRC-15)	24
1.2 Izrada Studije o mogućnostima korišćenja radio-frekvencija iz opsega 694-790 MHz, 1452-1492 MHz, 2300-2400 MHz, 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz za IMT sisteme.....	25
2. Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija.....	26
2.1. Okončanje postupka dodjele raspoloživih radio-frekvencija iz opsega 800, MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2 GHz i 2,6 GHz za realizaciju javnih mobilnih elektronskih komunikacionih mreža	26
3. Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra	28
4. Međunarodna koordinacija radio-frekvencija	29
F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem	30
1. Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa	30
2. Prenosivost brojeva.....	30
3. Informisanje o korišćenju jedinstvenog evropskog broja „112, za pozive u hitnim slučajevima	31
G. Prava i zaštita interesa korisnika	31
1. Opšti uslovi pružanja usluga	31
2. Pretplatnički ugovori.....	31
3. Kvalitet usluga.....	31
4. Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu	31
5. Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (kalkulator cijena).....	32
6. Edukacija korisnika.....	32
7. Ispitivanje javnog mnjenja	32
8. Praćenje rada nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u CG	33
9. Aktivnosti na sprovođenju Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama između ministarstava nadležnih za oblast elektronskih komunikacija: Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Makedonije i Republike Srbije.	33
II-3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA VEZANIH ZA TRŽIŠTE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI .34	
A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem	
	nivou 34

B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou.....	38
C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou.....	39
D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou.....	40
E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi.....	41
II-4. SARADNJA SA NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA, OPERATORIMA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIM OPERATORIMA, REGULATORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA.....	42
A. Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama.....	42
B. Saradnja sa međunarodnim institucijama	43
C. Organizacija međunarodnih skupova	45
II-5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE	46
III IZVRŠENJE PLANA RADA.....	47

I UVOD

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, je nezavisni regulatorni organ koji u vršenju javnih ovlaštenja u oblasti elektronskih komunikacija, obavlja regulatorne i druge poslove utvrđene zakonom i u obavljanju ovih poslova ne smije primati ni tražiti uputstva od državnih i drugih organa i organizacija ili drugih lica.

Polazne osnove za izradu Plana rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2016. godinu predstavljaju: Zakon o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore", broj:40/13 i 56/13), Zakon o elektronskim medijima ("Službeni list Crne Gore" broj:06/13), Zakon o digitalnoj radio-difuziji („Službeni list Crne Gore` broj:34/11 i 31/12) i Zakon o poštanskim uslugama („Službeni list Crne Gore,, broj:57/11).

Članom 14 Zakona o elektronskim komunikacijama propisane su nadležnosti Savjeta Agencije i istim je u stavu 1 tačka 4 propisano da Savjet Agencije donosi Plan rada sa Finansijskim planom Agencije.

Zakonom o elektronskim komunikacijama, u članu 11 su utvrđene nadležnosti Agencije i to da: donosi propise na osnovu ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, donosi plan adresiranja i plan numeracije i kontroliše njihovu primjenu; priprema predlog Plana namjene radio – frekvencijskog spektra i kontroliše njegovu primjenu, donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu; priprema stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada i Ministarstvo na osnovu ovog zakona; vrši kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra; preduzima mjere radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima; vrši koordinaciju korišćenja radio-frekvencija sa organima i/ili organizacijama drugih država; te administracijama susjednih država; podstiče racionalno korišćenje infrastrukture elektronske komunikacione infrastrukture u skladu sa ovim zakonom; sprovodi postupke dodjele ograničenih resursa na nediskriminatornim osnovama; izdaje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa; vodi i održava registre i baze podataka u skladu sa ovim zakonom; utvrđuje visinu naknada koje Agenciji plaćaju fizička i pravna lica na način utvrđen ovim zakonom; rješava po žalbama korisnika, razmatra inicijative i utvrđuje postupak zaštite interesa i prava korisnika; rješava sporove na tržištu elektronskih komunikacija; prati razvoj Univerzalnog servisa; upravlja prikupljanjem naknade za finansiranje Univerzalnog servisa i određuje operatora Univerzalnog servisa; redovno objavljuje podatke o pokazateljima razvoja tržišta u skladu sa ovim zakonom; sprovodi analizu relevantnih tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima regulatorne mjere za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora; vrši stručni nadzor nad radom operatora u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori; vrši stručni nadzor nad izvršavanjem obaveza operatora u

vanrednim situacijama; saraduje sa regulatornim organima drugih država, a u okviru svojih nadležnosti učestvuje i u radu upravnih i radnih tijela nadležnih Evropskih i međunarodnih organizacija i institucija u oblasti elektronskih komunikacija; ispituje tržište i javno mnjenje i sprovodi otvorene konsultacije u skladu sa ovim zakonom; obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Zakonom o poštanskim uslugama se uređuju uslovi i način obavljanja univerzalne poštanske usluge i drugih poštanskih usluga, ovlašćenja regulatornog organa za poštansku djelatnost, kao i druga pitanja u vezi sa poštanskom djelatnošću. Nadležnosti Agencije po ovom zakonu su: izdavanje i oduzimanje posebne licence i licence za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga, vršenje izmjene posebne licence i licence za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga po službenoj dužnosti, u slučajevima i na način kako je to Zakonom predviđeno, izdavanje izvoda iz registra operatorima komercijalne poštanske usluge, brisanje komercijalnog poštanskog operatora iz registra u slučajevima koji su predviđeni Zakonom, vođenje registara poštanskih operatora i objavljivanje izvoda iz registra na internet stranici Agencije, vršenje izbora operatora univerzalne poštanske usluge, na osnovu javnog poziva, verifikovanje obračuna neto troškova univerzalne poštanske usluge, obezbjeđivanje nedostajućih sredstva za pokriće gubitaka za obavljanje univerzalne poštanske usluge, ukoliko se pomenuta sredstva ne mogu obezbijediti iz prihoda ostvarenih pružanjem univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje posebne licence i licence za obavljanje poštanskih usluga, davanje saglasnosti na opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga poštanskih operatora, davanje saglasnosti na uslove i cijene pristupa mreži univerzalnog poštanskog operatora, davanje saglasnosti na godišnju naknadu na ime učešća u troškovima za održavanje poštanske mreže, davanje saglasnosti na ugovor o pristupu mreži između univerzalnog poštanskog operatora i drugih operatora, rješavanje sporova između operatora u vezi sa pristupom mreži univerzalnog poštanskog operatora, odlučivanje po prigovorima korisnika poštanskih usluga, utvrđivanje kriterijuma za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge, pripremanje stručnih osnova za izradu propisa koje donosi Ministarstvo, utvrđivanje cijena rezervisanih poštanskih usluga, utvrđivanje načina vođenja računovodstva i obračuna neto troškova univerzalnog poštanskog operatora, vršenje stručnog nadzora nad radom poštanskih operatora, davanje stručnih mišljenja za primjenu ovog Zakona, saradnja sa organima i tijelima Svjetskog poštanskog saveza i Evropske Unije, saradnja sa regulatornim organima država članica Evropske Unije i drugih država, učešće u radu upravnih i radnih tijela nadležnih evropskih i međunarodnih organizacija i institucija na području poštanskih usluga, praćenje primjene cijena poštanskih usluga, praćenje stanja i razvoja tržišta poštanskih usluga i preduzimanje mjera za obezbjeđivanje konkurentnosti na tržištu poštanskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o elektronskim medijima, Agencija je obavezna da na zahtjev Agencije za elektronske medije, prije raspisivanja javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje, u slučaju kada pravno ili fizičko lice namjerava da emituje program posredstvom frekvencija koje su Planom raspodjele radio-frekvencija predviđene za analognu radio-difuziju, ili u slučaju kada namjerava da ostvari pravo pristupa multipleksu za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, dostavi podatke o raspoloživosti tih frekvencija ili slobodnih resursa unutar multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije namijenjenih za emitovanje audiovizuelnih medijskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Agencija zajedno sa organima državne uprave nadležnim za poslove elektronskih komunikacija i poslove elektronskih medija i regulatornim organom za elektronske medije, vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje oblast elektronskih komunikacija i oblast elektronskih medija.

II PLAN AKTIVNOSTI

II-1. NORMATIVNI DIO - elektronske komunikacije

Zakonom o elektronskim komunikacijama, koji je donijet 13. avgusta 2013. godine, a stupio na snagu 21. avgusta 2013. godine, propisano je koje akte u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada i nadležna ministarstva na osnovu ovog zakona. Agencija je tokom 2013, 2014. i 2015. godine usvojila podzakonska akta za čije je donošenja nadležna prema Zakonu o elektronskim komunikacijama. Takođe su pripremljene i stručne osnove za podzakonska akta koje treba da donesu Vlada i nadležna ministarstva na osnovu ovog zakona.

U toku 2016. godine Agencija će, u slučaju potrebe usaglašavanja sa važećom regulativom i pravnom tekovinom Evropske unije, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama.

A. Propisi i akta koje donosi Agencija

1. Uputstvo o postupku vođenja javnih konsultacija
(objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 33 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

2. Odluka o obliku i sadržaju obrasca prijave koja se podnosi prije početka, prestanka ili izmjene režima korišćenja javnih elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 46 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

3. Odluka o obliku i sadržaju obrasca potvrde o upisu u registar operatora (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 47 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

4. Obrazac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

5. Forma odobrenja za korišćenje radio-frekvencija i rješenja o utvrđivanju tehničkih i operativnih uslova za korišćenje odobrenih radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)
Pravni osnov: član 114 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
6. Odluka o visini jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje, izmjenu ili dopunu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)
Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
7. Odluka o visini jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje, izmjenu ili dopunu odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)
Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
8. Forma odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)
Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
9. Pravilnik o kriterijumima za ocjenu opravdanosti zahtjeva korisnika za pristup javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži putem Univerzalnog sevisa („Službeni list Crne Gore”, broj 56/13)
Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
10. Pravilnik o obrascu tehničkog rješenja korišćenja radio-frekvencija („Službeni list Crne Gore”, broj 57/13)
Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama.
Izmjene i dopune: Po potrebi
11. Odluka o formi i sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)
Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
12. Odluka o obliku i sadržaju legitimacije nadzornika za elektronske komunikacije („Službeni list Crne Gore”, broj 47/13)
Pravni osnov: član 188 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

13. Pravilnik o načinu prijavljivanja radio-frekvencija koje se mogu koristiti bez odobrenja čije se korišćenje obavezno prijavljuje („Službeni list Crne Gore”, broj 06/15)

Pravni osnov: član 99 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

14. Pravilnik o metodologiji obračuna neto troška pružanja usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore”, broj 12/14)

Pravni osnov: član 92 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Izmjene i dopune: Po potrebi

15. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra operatora, registra dodijeljenih radio-frekvencija, registra dodijeljenih brojeva i adresa i registra elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore”, broj 27/14)

Pravni osnov: član 11, 29 i 122 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Izmjene i dopune: Po potrebi

16. Pravilnik o vrsti, načinu dostavljanja i objavljivanja podataka o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje („Službeni list Crne Gore”, broj 23/14)

Pravni osnov: član 55 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

17. Pravilnik o pristupu i interkonekciji („Službeni list Crne Gore”, broj 24/14)

Pravni osnov: član 56 i 57 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

18. Plan numeracije („Službeni list Crne Gore”, broj 21/14)

Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

19. Plan adresiranja („Službeni list Crne Gore”, broj 21/14)

Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

20. Pravilnik o prenosivosti brojeva („Službeni list Crne Gore”, broj 28/14)

Pravni osnov: član 139 i 141 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

21. Odluka o utvrđivanju visine jednokratne naknade za uslugu prenosivosti broja i načinu raspodjele

Pravni osnov: član 140 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

22. Odluka o uslovima za ostvarivanje javnog pristupa podacima koje je Agencija prikupila od operatora („Službeni list Crne Gore`, broj 21/14)

Pravni osnov: član 30 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

23. Pravilnik o amaterskim radiokomunikacijama („Službeni list Crne Gore`, broj 23/14)

Pravni osnov: član 11 i 103 Zakona o elektronskim komunikacijama.
Izmjene i dopune: Po potrebi

24. Planovi raspodjele radio-frekvencija

Pravni osnov: član 11 i 98 Zakona o elektronskim komunikacijama

Tokom 2016. godine Agencija će donijeti planove raspodjele radio-frekvencija iz opsega 146-174 MHz i 440-470 MHz za PMR/PAMR (Private (Professional) Mobile Radio / Public Access Mobile Radio) sisteme, a po ukazanoj potrebi će se vršiti izmjene i dopune postojećih planova raspodjele, sve u skladu sa Planom namjene radio-frekvencijskog spektra, vodeći računa o efikasnoj upotrebi radio-frekvencija kao ograničenog prirodnog resursa.

25. Odluka o načinu objave informacija o cijenama, načinu tarifiranja i opštim uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore`, broj 21/14)

Pravni osnov: član 148 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

26. Pravilnik o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore`, broj 33/14)

Pravni osnov: član 155 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

27. Pravilnik o načinu procjene pristupačnosti cijena i posebnih paketa Univerzalnog servisa za socijalno ugrožena lica, lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom („Službeni list Crne Gore`, broj 33/14)

Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

28. Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Službeni list Crne Gore”, broj 41/15)

Pravni osnov: član 41 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

29. Pravilnik o tehničkim, upotrebim i drugim uslovima za planiranje, izgradnju i korišćenje pojedinih vrsta elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme
Isti će biti usvojen do kraja septembra 2015.godine i dat na objavljivanje u Službeni list Crne Gore.***

Pravni osnov: član 39 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

30. Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore”, broj 52/14)

Pravni osnov: član 54 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

31. Pravilnik o sprovođenju javnog konkursa i uslovima za određivanje operatora Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore”, broj 45/14)

Pravni osnov: član 86 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

32. Pravilnik o načinu i rokovima za sprovođenje mjera zaštite, sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga („Službeni list Crne Gore”, broj 41/15)

Pravni osnov: član 168 i 169 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

33. Pravilnik o uslovima i načinu sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte

Pravni osnov: član 179 Zakona o elektronskim komunikacijama

Pravilnik u pripremi i isti će nakon javne rasprave biti objavljen u „Službenom listu Crne Gore”.

34. Pravilnik o načinu, uslovima i postupku određivanja pozivnog znaka i međunarodnog pomorskog radiokomunikacionog identifikacionog broja za radio uređaje u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama („Službeni list Crne Gore”, broj 24/14)

Pravni osnov: član 176 stav 2 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe

Izmjene i dopune: Po potrebi

B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koja donose ministarstva

1. **Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija („Službeni list Crne Gore`, broj 16/14)**
Pravni osnov: član 124 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
2. **Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje brojeva i/ili adresa („Službeni list Crne Gore`, broj 13/14)**
Pravni osnov: član 138 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
3. **Pravilnik o načinu korišćenja i načinu i uslovima dodjele brojeva iz numeričkog opsega „116, („Službeni list Crne Gore`, broj 15/14)**
Pravni osnov: član 144 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
4. **Pravilnik o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja („Službeni list Crne Gore`, broj 47/14, 50/14)**
Pravni osnov: član 99 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
5. **Pravilnik o načinu registracije korisnika javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore`, broj 13/14)**
Pravni osnov: član 174 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
6. **Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Službeni list Crne Gore`, broj 33/14)**
Pravni osnov: član 42 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
7. **Pravilnik o utvrđivanju brzine prenosa podataka za funkcionalan pristup internetu putem Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore`, broj 46/14)**
Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
8. **Pravilnik o vrstama povoljnosti i posebnim mjerama za pristup javnim elektronskim komunikacionim uslugama za lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom („Službeni list Crne Gore`, broj 43/14)**
Pravni osnov: član 82 i 83 Zakona o elektronskim komunikacijama

9. **Pravilnik o utvrđivanju liste kategorije korisnika posebnih povoljnosti u korišćenju usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore”, broj 52/14)**
Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
10. **Pravilnik o kvalitetu usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore”, broj 23/14)**
Pravni osnov: član 91 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
11. **Pravilnik o jedinstvenom evropskom broju “112” za pozive u hitnim slučajevima („Službeni list Crne Gore”, broj 44/14)**
Pravni osnov: član 142 i 143 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
12. **Pravilnik o obezbjeđivanju pristupa licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti broju “112” i brojevima hitnih službi („Službeni list Crne Gore”, broj 42/14)**
Pravni osnov: član 143 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
13. **Pravilnik o načinu i postupku registracije i upotrebe domena ispod Nacionalnog internet domena Crne Gore „.me, („Službeni list Crne Gore”, broj 43/14)**
Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
14. **Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za presrijetanje komunikacija („Službeni list Crne Gore”, broj 58/14)**
Pravni osnov: član 180 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
15. **Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za zadržavanje podataka**
Pravni osnov: član 181 Zakona o elektronskim komunikacijama Stručne osnove dostavljenje resornom ministarstvu na dalji postupak.
16. **Pravilnik o radio opremi i telekomunikacionoj terminalnoj opremi („Službeni list Crne Gore”, broj 46/14)**
Pravni osnov: član 7, 11 i 126 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore

1. Odluka o cjenovniku naknade za pokrivanje troškova administriranja radio- frekvencijskog spektra („Službeni list Crne Gore`, broj 16/14)
Pravni osnov: član 124 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
2. Odluka o planu namjene radio-frekvencijskog spektra („Službeni list Crne Gore`, broj 28/14)
Pravni osnov: član 97 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune : Po potrebi
3. Uredba o minimalnom skupu usluga koje obuhvata Univerzalni servis („Službeni list Crne Gore`, broj 46/14)
Pravni osnov: član 82 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
4. Uredba o sadržini Plana mjera za obezbjeđenje integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i korišćenje javnih elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama („Službeni list Crne Gore`, broj 50/14)
Pravni osnov: član 61 Zakona o elektronskim komunikacijama
5. Odluka o korišćenju prava prvenstva komunikacija za vrijeme trajanja vanrednih situacija („Službeni list Crne Gore`, broj 50/14)
Pravni osnov: član 62 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
6. Odluka o korišćenju nacionalnog internet domena Crne Gore „.me, („Službeni list Crne Gore`, broj 50/14)
Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
7. Uredba o kategorijama zadržanih podataka o elektronskoj komunikaciji
Pravni osnov: član 181 i 182 Zakona o elektronskim komunikacijama („Službeni list Crne Gore`, broj 52/14)
Izmjene i dopune: Po potrebi

II- 1.1 **NORMATIVNI DIO – poštanske usluge**

Zakonom o poštanskim uslugama („Službeni list Crne Gore, broj 57/11), koji je donijet 30.11.2011. godine, a stupio na snagu 08.12.2011, propisano je koje akte u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada i Ministarstvo na osnovu ovog zakona. Agencija je tokom 2012. godine usvojila podzakonska akta za čije je donošenja nadležna prema Zakonu o poštanskim uslugama. Takođe su pripremljene i stručne osnove za podzakonska akta koje treba da donesu Vlada i Ministarstvo na osnovu ovog zakona.

U toku 2015. godine Ministarstvo je započelo sa radom na izradi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poštanskim uslugama.

Shodno tome, Agencija će u toku 2016. godine , u slučaju potrebe usaglašavanja sa važećom regulativom i pravnom tekovinom Evropske unije, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koji su donijeti na osnovu Zakona o poštanskim uslugama.

A. Propisi i akta koje donosi Agencija

1. **Pravilnik o načinu vođenja dvojnog računovodstva i obračuna neto troškova univerzalnog poštanskog operatora („Sl. list Crne Gore`, br. 23/12)**
Pravni osnov: član 65,97,98,100 i 101 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
2. **Pravilnik o kriterijumima za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge („Sl. list Crne Gore`, br. 19/12)**
Pravni osnov: član 65 i 15 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
3. **Pravilnik o vrsti i načinu dostavljanja podataka poštanskih operatora („Sl. list Crne Gore`, br. 19/12)**
Pravni osnov: član 65 i 69 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
4. **Pravilnik o stručnom nadzoru u oblasti poštanskih usluga („Sl. list Crne Gore`, br. 34/12)**
Pravni osnov: član 65, 109, 111 i 112 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
5. **Pravilnik o obliku i sadržaju ovlašćenja lica koje vrše stručni nadzor nad radom poštanskih operatora („Sl. list Crne Gore`, br. 34/12)**
Pravni osnov: član 65 i 110 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi

**B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese
Ministarstvo**

- 1. Pravilnik o visini jednokratne i godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga („Sl. list Crne Gore`, br. 57/12)**
Pravni osnov: član 81 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 2. Nomenklatura poštanskih usluga („Službeni list Crne Gore`, broj 44/13)**
Pravni osnov: član 64 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 3. Pravilnik o načinu izdavanja i upotrebe poštanskih maraka („Službeni list Crne Gore`, broj 60/13)**
Pravni osnov: član 104
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 4. Pravilnik o poštanskim uslugama („Službeni list Crne Gore`, broj 49/14)**
Pravni osnov: član 6 i 21 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi

II-2. TEKUĆE AKTIVNOSTI

Izvršavanje tekućih aktivnosti utvrđenih Zakonom, podzakonskim aktima i drugim dokumentima koji regulišu oblast elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti: upis operatora u registra operatora, vođenje i održavanje registara i baza podataka, prikupljanje podataka o tržištu elektronskih komunikacija, ispitivanje tržišta i javnog mnjenja, objavljivanje podatke o pokazateljima razvoja tržišta, rješavanje sporova na tržištu elektronskih komunikacija, podsticanje racionalnog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture, sprovođenje analize relevantnih tržišta, utvrđivanje operatora sa značajnom tržišnom snagom i preduzimanje regulatornih mjera za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora, praćenje razvoja Univerzalnog servisa i upravljanje prikupljanjem naknada za finansiranje Univerzalnog servisa servisa, preduzimanje mjera radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima, sprovođenje postupaka dodjele ograničenih resursa na nediskriminatorskim osnovama, izdavanje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa, vršenje kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra, vršenje koordinacije korišćenje radio-frekvencija sa organima i/ili organizacijama drugih država, rješavanje po žalbama korisnika, razmatranje inicijative i utvrđivanje postupaka zaštite interesa i prava korisnika; vršenje stručnog nadzora nad radom operatora, izdavanje mišljenja o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, izdavanje tehničkih i drugih uslova za projektovanje, izgradnju i korišćenju elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima će biti prioriteta ove Agencije u 2016. godini.

Od tekućih aktivnosti posebno se izdvajaju:

A. Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije

Agencija vodi registre i baze podataka: operatora, dodijeljenih radio-frekvencija, dodijeljenih brojeva i adresa i elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i dodijeljenih pozivnih znakova i međunarodnih pomorskih radiokomunikacionih identifikacionih brojeva za radio uređaje u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama. U toku 2016. godine će se nastaviti radovi na razvoju informacionog sistema koji će podržati vođenje i održavanje navedenih baza i registara.

1. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga

Prema Zakonu, Agencija je nadležna da redovno objavljuje podatke o pokazateljima razvoja tržišta. Agencija od operatora prikuplja podatke o broju korisnika, saobraćaju, prihodima, kvalitetu usluga i dr. Zbog količine podataka koja se traži i zbog povećanja broja operat ora, obim sakupljenih podataka se povećava iz godine u godinu i sadašnji način ručnog unosa, obrade podataka i izrade izvještaja postao je nepraktičan. Da bi se čitav proces prikupljanja, čuvanja, obrade podatka i izrade izvještaja automatizovao, učinio efikasnijim i smanjio broj grešaka, u toku 2015. godine razvijen je i implementiran odgovarajući informacioni sistem, koji će se testirati i koristiti tokom 2016. godine.

2. Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture

Operator je, u cilju uspostavljanja detaljne evidencije, dužan dostaviti Agenciji podatke o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje. Da bi Agencija što efikasnija sačuvala i obrađivala podatke, i na zahtjev ih dostavljala planerima prostora, a u budućnosti ih učinila dostupnim svim zainteresovanim licima, razvija se i implementira georeferencirana baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture.

B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija

1. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon sprovedenog drugog kruga analiza sedam relevantnih tržišta

Agencija je tokom 2013. godine sprovela drugi krug analiza sedam relevantnih tržišta shodno Odluci Agencije o pokretanju drugog kruga analize tržišta („Sl.list Crne Gore“, broj:09/2013). Tokom 2016. godine Agencija će nastaviti sa praćenjem implementacije regulatornih obaveza propisanih operatorima koji imaju značajnu tržišnu snagu na ovim relevantnim tržištima.

2. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon sprovedenog drugog kruga analiza pet relevantnih tržišta

Agencija je tokom 2015. godine sprovela drugi krug analiza relevantnih tržišta shodno Odluci Agencije o pokretanju drugog kruga analiza relevantnih tržišta usluga koja su predmet provjere ispunjenosti Testa tri

kriterijuma („Sl.list Crne Gore“ broj:09/15 od 05. 03.2015). Tokom 2016. godine Agencija će nastaviti sa praćenjem implementacije regulatornih obaveza propisanih operatorima koji imaju značajnu tržišnu snagu na ovim relevantnim tržištima.

3. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatoru sa značajnom tržišnom snagom na maloprodajnom tržištu širokopojasnog pristupa internetu

Agencija je 31.01.2014.godine usvojila Rješenje o određivanju Crnogorskog Telekom-a kao operatora sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu širokopojasnog pristupa internetu. Tokom 2016. godine Agencija će nastaviti praćenje implementacije regulatornih obaveza propisanih operatora sa značajnom tržišnom snagom.

4. Donošenje Odluke o relevantnim tržištima shodno važećoj Preporuci Evropske komisije od 09.10.2014. godine o relevantnim tržištima na području elektronskih komunikacija koja podliježu ex ante regulaciji

Evropska komisija je 09.10.2014. godine usvojila Preporuku o relevantnim tržištima na području elektronskih komunikacija koja podliježu ex ante regulaciju skladu sa Direktivom Evropskog parlamenta i Evropskog savjeta o zajedničkom regulatornom okviru za elektronske komunikacione mreže i usluge. Preporukom su definisana slijedeća tržišta usluga i to:

- 1) Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji;
- 2) Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u mobilnoj telefonskoj mreži;
- 3) a) Veleprodajni lokalni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji;
b) Veleprodajni centralni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište;
- 4) Veleprodajni visokokvalitetni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji.

Agencija će usvojiti Odluku o relevantnim tržištima nakon koje će krenuti u postupak analize gore navedenih tržišta. Nadalje, Agencija ima ovlašćenja da utvrdi, imajući i vidu specifičnosti nacionalnog tržišta, da su i druga relevantna tržišta podložna ex ante regulaciji, ali uz uslov da se dokaže da su na tim tržištima istovremeno zadovoljeni uslovi Testa tri kriterijuma.

5. Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne telefonije

Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne telefonije na kojima je u sprovedenim analizama relevantnih maloprodajnih tržišta Crnogorski Telekom A.D. određen kao operator sa značajnom tržišnom snagom, biće nastavljena tokom 2016. godine , saglasno rezultatima troškovnog modela Crnogorskog Telekom-a.

Agencija će tokom 2016. godine kao komplementarni metod regulacije maloprodajnih cijena sprovesti Margin squeeze testove i testove kojim se utvrđuje neosnovano vezivanje usluga u paketima (eng. unreasonable bundling, pure bundling, tying) sa ciljem obezbjeđenja fer konkurencije.

6. Praćenje implementacije modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži

Agencija će, shodno dinamici predviđenoj Metodologijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, tokom 2016. godine nastaviti sa praćenjem procesa regulatornog izvještavanja na bazi tekućeg troškovnog računovodstva (eng. CCA) i troškovnog standarda Dugoročnih inkrementalnih troškova (eng. LRIC). Agencija će tokom 2016. godine organizovati radne sastanke sa ciljem usaglašavanja tekstova Dokumenta o metodi alokacije i Računovodstvenog regulatornog dokumenta operatora.

Agencija će nakon implementacije modela od strane operatora pristupiti prihvatanju troškovnog modela u skladu sa CCA/LRIC metodologijom kao i regulatornih revidiranih finansijskih izvještaja operatora za 2015. godinu.

7. Implementacija modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži

Agencija će, shodno dinamici predviđenoj Metodologijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, tokom 2016. godine nastaviti sa praćenjem procesa regulatornog izvještavanja na bazi tekućeg troškovnog računovodstva (eng. CCA) i troškovnog standarda Dugoročnih inkrementalnih troškova (eng. LRIC). Agencija će tokom 2016. godine organizovati radne sastanke sa ciljem usaglašavanja tekstova Dokumenta o metodi alokacije i Računovodstvenog regulatornog dokumenta operatora.

Agencija će nakon implementacije modela od strane operatora pristupiti prihvatanju troškovnog modela u skladu sa CCA/LRIC metodologijom kao i regulatornih revidiranih finansijskih izvještaja operatora za 2015. godinu.

C. Metodologija vođenja odvojenog računovodstva operatora univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2015. godine, nastaviti aktivnosti na praćenju implementacije Metodologije vođenja odvojenog računovodstva operatora univerzalne poštanske usluge. Zakonom o poštanskim uslugama je propisano da univerzalni poštanski operator mora obavljati računovodstvene poslove na način da se mogu utvrditi prihodi i troškovi ostvareni od univerzalnih poštanskih usluga, odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od drugih poštanskih usluga.

1. Implementacija Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2016. godine, u saradnji sa izabranim konsultantskim timom, pratiti Implementaciju Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge, odnosno, sprovođenje aktivnosti univerzalnog poštanskog operatora koje se odnose na računovodstveno odvajanje, vođenje računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge, kao i usklađenost ovih aktivnosti propisanom troškovnom modelu i predviđenoj dinamici realizacije..

D. Univerzalni servis

1. Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama

Agencija je u toku 2015. godine sprovela postupak javnog konkursa za izbor operatora Univerzalnog servisa za slijedeći petogodišnji period za:

- Operatora Univerzalnog imenika i Univerzalne službe informacija
- Operatora Univerzalnog servisa koji obezbjeđuje pristup elektronske komunikacione mreže i elektronske komunikacione usluge telefonskih poziva i pristupa internetu.

Agencija je u septembru 2015. godine rješenjem, na period od 5 godina, odredila operatore Univerzalnog servisa, tako da pružanje Univerzalnog servisa bude obezbijeđeno na cjelokupnom području Crne Gore, u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama i podzakonskim aktima Vlade, Ministarstava i Agencije, donijetim na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama.

Agencije će u toku 2016. godine pratiti razvoj i implementaciju univerzalnog servisa od strane izabranih operatora univerzalnog servisa, raditi na afirmaciji Univerzalnog servisa, pospješivati saradnju operatora Univerzalnog servisa, državnih organa i jedinica lokalne samouprave po ovom pitanju i preduzimati dalje mjere u cilju kvalitetnijeg pružanja usluga iz opsega

Univerzalnog servisa u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom iz okruženja. Posebna pažnja će biti posvećena naknadi neto troška pružanja Univerzalnog servisa, odnosno određivanju visine doprinosa ostalih operatora prema operatoru Univerzalnog servisa, određivanju načina plaćanja doprinosa, upravljanju i administriranju finansiranja Univerzalnog servisa kao i transparentnosti postupka.

2. Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti

Agencija će u okviru svojih nadležnosti u toku 2016. godine pratiti realizaciju univerzalnog poštanskog servisa, kvalitet pruženih univerzalnih poštanskih usluga, a posebna pažnja će biti posvećena verifikaciji obračuna eventualnog neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Univerzalni poštanski operator je Pošta Crne Gore.

E. Upravljanje radio frekvencijskim spektrom

Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim resursom obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju, monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra. Shodno članu 96 Zakona, Agencija upravlja radio-frekvencijskim spektrom u skladu sa međunarodnim sporazumima (Konvencijom i propisima o radiokomunikacijama Međunarodne unije za telekomunikacije - ITU) i ovim zakonom. Agencija koordinira i korišćenje satelitskih orbita, u skladu sa odgovarajućim međunarodnim sporazumima i Zakonom.

U ovom segmentu planskih aktivnosti najznačajnije tekuće aktivnosti koje se sprovode u cilju racionalnog korišćenja radio-frekvencija kao ograničenog prirodnog resursa su:

- planiranje korišćenja radio-frekvencija,
- izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (dodjela radio-frekvencija),
- kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra,
- međunarodna koordinacija radio-frekvencija.

1. Planiranje korišćenja radio-frekvencija

Agencija planira korišćenje radio-frekvencija sa ciljem njihovog racionalnog iskorišćenja i postizanja maksimalnih benefita za društvo u cjelini, saglasno

Zakonu, Planu namjene radio-frekvencijskog spektra i drugim strateškim dokumentima, uvažavajući zahtjeve i potrebe korisnika. Planiranje korišćenja radio-frekvencija vrši se na opštem nivou kroz donošenje planova raspodjele i neposredno, u postupku izdavanja odobrenja za njihovo korišćenje.

Agencija donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu. Planom raspodjele radio-frekvencija iz određenog opsega utvrđuje se podjela opsega na radio-frekvencijske kanale, bliži uslovi, način korišćenja i način dodjele radio-frekvencija, po jednoj ili više određenih radiokomunikacionih službi, saglasno Planu namjene radio-frekvencijskog spektra. Planove raspodjele radio-frekvencija donosi Agencija, vodeći računa o potrebama i zahtjevima korisnika, po sprovedenom postupku javnih konsultacija.

1.1 Implementacija odluka donijetih na Svjetskoj Konferenciji o radiokomunikacijama (WRC-15)

U periodu od 02-27. 11. 2015. godine, u organizaciji Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU) održava se Svjetska konferencija o radiokomunikacijama (WRC-15).

Svjetske konferencije o radiokomunikacijama (WRC) održavaju se svake 3 -4 godine i imaju mandat da razmatraju primjenu i vrše izmjene Pravilnika o radiokomunikacijama (RR – Radio Regulations), međunarodnog instrumenta koji reguliše upotrebu spektra radio-frekvencija, geostacionarnih-satelitskih (GSO) i ne-geostacionarnih-satelitskih (non-GSO) orbita. U odnosu na predloženu agendu, odnosno pitanja koja tretira, WRC-15 konferencija se označava kao najznačajnija svjetska konferencija o radiokomunikacijama u posljednjih 20 godina. Samo činjenica da se na toj konferenciji razmatra mogućnost uvođenja mobilne službe u opsezima između 400 MHz i 6 GHz i njihova identifikacija za IMT znači da će odluke WRC-15 imati veoma obiman i dalekosežan uticaj na dalji razvoj radiokomunikacija i telekomunikacija uopšte.

S obzirom da je za nesmetano kreiranje politike razvoja radiokomunikacija neophodno obezbjediti usaglašeno korišćenje radio-frekvencijskog spektra za sve postojeće i buduće servise u Crnoj Gori, sa pravom na ekskluzivno ili na principu zajedničkog korišćenja odgovarajućih opsega od strane različitih radiokomunikacionih službi, Agencija će u 2016. godini otpočeti sa implementacijom odluka donijetih na konferenciji WRC-15, u skladu sa važećim regulatornim okvirom i interesima Crne Gore. Finalni akt Svjetske konferencije o radiokomunikacijama (WRC-15) ima direktne reperkusije na

Plan namjene radio-frekvencijskog spektra koji donosi Vlada Crne Gore, a čije stručne osnove za njegovo donošenje priprema Agencija, koja i shodno odredbama Zakona kontroliše njegovu primjenu.

U skladu sa odlukama donijetim na WRC-15 konferenciji i odgovarajućim izmjenama Plana namjene radio-frekvencijskog spektra kao jednom od ključnih aktivnosti tokom 2016. godine, Agencija će takođe otpočeti pripreme za planiranje odnosno replaniranje raspodjele relevantnih radio-frekvencijskih opsega, vodeći računa o racionalnom i efikasnom korišćenju ograničenih resursa, a uzimajući u obzir karakteristike i trenutno stanje na tržištu javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga u Crnoj Gori, u cilju kreiranje uslova za dalji nesmetan razvoj mobilnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga, očuvanje i unaprjeđenje konkurencije na tržištu, da bi se u krajnjem omogućili benefiti za društvo u cjelini, kroz unaprjeđenje ukupnog ICT ambijenta za građane i privredu.

1.2 Izrada Studije o mogućnostima korišćenja radio-frekvencija iz opsega 694-790 MHz, 1452-1492 MHz, 2300-2400 MHz, 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz za IMT sisteme

U cilju obezbjeđivanja dodatnog spektra potrebnog za dalji razvoj mobilnih komunikacionih mreža i usluga, na nivou CEPT-a su identifikovani opsezi 694-790 MHz, 1452-1492 MHz, 2300-2400 MHz, 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz za implementaciju IMT sistema (LTE i LTE *Advanced*). Tokom 2015. godine definisan je kompletan regulatorni i tehnički okvir, donošenjem odgovarajućeg seta CEPT ECC odluka i preporuka.

Frekvencijski opseg 694-790 MHz je na Konferenciji WRC-12, osim za radio-difuznu službu (trenutno se kao dio opsega 470-790 MHz koristi od strane sistema zemaljske digitalne televizije), namijenjen i za mobilnu službu na primarnoj osnovi, za korišćenje od strane IMT sistema. Na Konferenciji WRC-15 će biti utvrđen regulatorni i tehnički okvir za uvođenje IMT sistema u ovom opsegu na globalnom nivou. Opsezi 1452-1492 MHz i 2300-2400 MHz su u Evropi već namijenjeni za mobilnu službu, ali se koriste za kopnene mobilne sisteme i PMSE aplikacije. Iako je namjena opsega 3400-3600 MHz za IMT sisteme ranije harmonizovana na nivou CEPT-a, ovaj opseg se pretežno koristi od strane ne LTE tehnologija, isto kao i opseg 3600-3800 MHz, koji je takođe nedavno opredijeljen za IMT.

Situacija sa trenutnim statusom korišćenja ovih opsega u Crnoj Gori, sa izuzetkom opsega 3600-3800 MHz koji je slobodan, je takođe složena. Dio opsega 694-790 MHz se koristi za potrebe prvog DVB-T2 multipleksa, opseg

1452-1492 MHz se koristi za jednosmjerne veze za prenos televizijskih signala (prenosne kamere) i za prenos radijskih modulacionih signala od studija do predajnika, opseg 2300-2400 MHz se koristi za PMSE (SAP/SAB) aplikacije, dok su u opsegu 3400-3600 MHz implementirane FWA i BWA mreže na bazi WiMAX tehnologije.

Implementacija IMT sistema u ovim opsezima sa sobom nosi niz regulatornih i tehničkih izazova koje je prethodno potrebno riješiti. Stoga Agencija planira da tokom 2016. godine izradi Studiju o mogućnostima korišćenja radio-frekvencija iz opsega 694-790 MHz, 1452-1492 MHz, 2300-2400 MHz, 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz za IMT sisteme, koja će dati odgovore na pitanja da li i pod kojim uslovima je moguća implementacija LTE/LTE *Advanced* mobilnih komunikacionih mreža u ovim opsezima.

2. Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija

U toku 2016. godine nastaviće se aktivnosti vezane za sprovođenje nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje radio - frekvencija. Shodno Zakonu, odobrenje za korišćenje radio-frekvencija se izdaje na osnovu zahtjeva. Izuzetno, u slučaju dodjele radio-frekvencije iz opsega za koje je odgovarajućim planom raspodjele radio-frekvencija utvrđeno da se dodjeljuju na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javne elektronske komunikacione mreže, odnosno kada se za radio-frekvencijske opsege za koje je ograničen broj odobrenja utvrdi da je iskazano interesovanje veće od raspoloživih radio-frekvencijskih resursa, odobrenje se izdaje na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja. Pri tome, treba imati u vidu da javni tender za radio-frekvencije, koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene radio-difuznoj službi, za sisteme zemaljske radio-difuzije, shodno Zakonu o elektronskim medijima ¹, sprovodi Agencija za elektronske medije, na osnovu podataka o slobodnim radio-frekvencijama koje obezbjeđuje ova Agencija.

2.1. Okončanje postupka dodjele raspoloživih radio-frekvencija iz opsega 800, MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2 GHz i 2,6 GHz za realizaciju javnih mobilnih elektronskih komunikacionih mreža

Na osnovu Studije o načinu dodjele radio-frekvencija iz opsega 790-862 MHz iz 2015. godine, Agencija se opredijelila da radio-frekvencije namijenjene za realizaciju javnih mobilnih komunikacionih mreža iz slobodnih opsega 800 MHz i 2,6 GHz dodijeli zajedno sa radio-frekvencijama iz opsega 900 MHz,

---

¹ Zakon o elektronskim medijima, „Službeni list Crne Gore, broj 46/10

1800 MHz i 2 GHz, za koja odobrenja ističu krajem 2016. godine, odnosno početkom 2017. godine, u jedinstvenom postupku *multiband* aukcije spektra.

Tokom 2015. godine su urađene brojne analize, a do kraja 2015. godine biće sprovedena dva kruga javnih konsultacija o svim bitnim pitanjima vezanim za postupak dodjele spektra, a biće pripremljena i dokumentacija za javno nadmetanje. Sproveden je i postupak javne nabavke konsultantskih usluga i usluge korišćenja specijalizovanog softvera za sprovođenje postupka aukcije spektra, a ugovor sa izabranim konsultantom je potpisan početkom septembra 2015. godine. Agencija planira da do kraja 2015. godine formalno donese odluku o pokretanju postupka javnog nadmetanja za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija iz pomenutih opsega, sa ciljem da se kompletan proces okonča do sredine 2016. godine.

Uzimajući u obzir karakteristike i trenutno stanje na tržištu javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga u Crnoj Gori, Agencija je u odnosu na predmetni postupak dodjele spektra za mobilne mreže postavila sljedeće ciljeve:

- očuvanje/unaprijeđenje konkurencije na tržištu elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori, uključujući i mogućnost ulaska novog mobilnog operatora;
- kreiranje uslova za dalji nesmetan razvoj mobilnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga;
- doprinos postizanju ciljeva Strategije razvoja informacionog društva u periodu 2012-2016. godina;
- omogućavanje maksimalnih prihoda za budžet Crne Gore od jednokratne naknade za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija.

Zadovoljenje ovako postavljenih ciljeva dodjele spektra treba da omogući benefite:

- krajnjim korisnicima - kroz povećanje dostupnosti i objektivnog kvaliteta mobilnih elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju na tržišnim i konkurenskim osnovama;
- mobilnim operatorima - kroz kreiranje uslova za stabilan i održiv biznis;
- društvu u cjelini - kroz unaprijeđenje ukupnog ICT ambijenta za građane i privredu;
- državi Crnoj Gori - kroz prihode od javnog nadmetanja koji odražavaju realnu vrijednost spektra na crnogorskom tržištu.

Od jednokratnih naknada za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija iz navedenih opsega očekuje se značajan prihod za budžet Crne Gore.

3. Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra

Članom 123 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra vrši Agencija u skladu sa ovim zakonom i odgovarajućim međunarodnim sporazumima. S tim u vezi, Agencija je dužna da planira, razvija i unapređuje sistem kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. U postupku kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra Agencija, naročito:

- vrši odgovarajuća mjerenja parametara radio emisija radi utvrđivanja zauzetosti pojedinih radio-frekvencijskih opsega, u skladu sa ovim zakonom i odgovarajućim međunarodnim sporazumima;
- utvrđuje izvor, lokaciju i identifikuje nelegalne radio emisije i izvore štetnih interferencija;
- vrši odgovarajuća mjerenja parametara radio-emisija radi kontrole ispunjavanja uslova korišćenja frekvencija iz odgovarajućeg odobrenja.

Vezano za izvršavanje nadležnosti Sektora za radiokomunikacije u oblasti kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra u toku 2016. godine vršice se kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra korišćenjem fiksnih monitoring stanica u zoni opsluživanja istih i povezanih u jedinstveni sistem i to:

- Glavnog kontrolno-mjernog centra (GKMC) na Dajbabskoj Gori za opštinu Podgorica u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- Regionalnog kontrolno-mjernog centra (RKMC) na Crnom Rtu kod Sutomora za opštinu Bar u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice (DUKMS) na Crljenicama za opštinu Pljevlja u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice (DUKMS) na Bijeloj Crkvi za opštinu Rožaje u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice (DUKMS) na lokaciji Trojica za opštinu Kotor u opsegu od 10 kHz do 3 GHz.

Na područjima Crne Gore koja nijesu pokrivena postojećim sistemom fiksnih monitoring stanica, kontrola i monitoring RF spektra obavljace se korišćenjem Mobilne kontrolno-mjerne stanice u vozilu Mercedes Sprinter (MKMS) u opsegu od 10 kHz do 6 GHz.

Mjerenja vrijednosti parametara kvaliteta servisa i pokrivenosti GSM/UMTS/LTE elektronskih mobilnih komunikacionih mreža širom Crne Gore vršice se korišćenjem Digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice u vozilu Renault Trafic Passenger (DMKMS).

Osim navedenih kontrolno-mjernih stanica, u cilju utvrđivanja izvora, lokacija i identifikacije nelegalnih radio-emisija, te utvrđivanja izvora štetnih interferencija u opsegu od 10 kHz do 26,5 GHz na čitavoj teritoriji države će se koristiti i prenosna kontrolno-mjerna oprema (dva ručna analizatora spektra, rekabilni analizator spektra, prenosni monitoring prijemnik, setovi ručnih usmjerenih/omnidirektivnih aktivnih/pasivnih antena).

4. Međunarodna koordinacija radio-frekvencija

S obzirom da je za nesmetano korišćenje odgovarajućih radio-frekvencijskih resursa neophodno obezbijediti usaglašeno korišćenje radio-frekvencijskog spektra za sve postojeće i buduće servise u Crnoj Gori, Agencija će i u 2016. godini sprovoditi aktivnosti na planu međunarodne koordinacije radio-frekvencija sa administracijama susjednih država, za potrebe međunarodnih fiksnih veza, fiksnih/mobilnih komunikacionih mreža i sistema zemaljske radio-difuzije. Takođe, radiće se i na izvršavanju procedura vezanih za međunarodnu koordinaciju radio-frekvencija, predlaganju i sprovođenju mjera za otklanjanje neželjnih interferencija koje potiču od izvora emisije lociranih na teritoriji Crne Gore ili iz inostranstva, održavanje jedinstvene radio-koordinacijske baze podataka sa svim relevantnim podacima potrebnim za efikasan rad Agencije po pitanju međunarodne koordinacije radio-frekvencija u cilju postizanja priznanja kroz upis istih u međunarodne planove frekvencija za analognu i digitalnu radio-difuziju, u skladu sa

Sporazumima Ženeva 06 za televiziju, Ženeva 84 za FM radio, Ženeva 75 za radio-difuznu službu na srednjim talasima, dodacima 30, 30A i 30B Pravilnika o radio-komunikacijama za radio-difuznu satelitsku službu i fiksnu satelitsku službu kao i drugim međunarodnim sporazumima. Prethodno podrazumijeva pripremanje dokumentacija i obavljanje komunikacija u vezi sa procedurom prijavljivanja i modifikacije zahtjeva koje se odnose na upotrebu radio-frekvencija međunarodnim organizacijama iz oblasti elektronskih komunikacija, posredstvom nadležnog državnog organa, pripremanje odgovora na koordinacione zahtjeve drugih administracija vezano za korišćenje radio-frekvencijskog spektra.

Agencija će tokom 2016. godine nastaviti saradnju sa administracijama susjednih država u cilju postizanja sporazuma o koordinaciji i korišćenju radio-frekvencija i kodova u pograničnoj oblasti sa susjednim državama za opsege koji se koriste od strane fiksnih/mobilnih komunikacionih mreža.

Nakon uspostavljanja multilateralne koordinacione grupe za optimizaciju korišćenja preostalog dijela radio-frekvencijskog spektra iz opsega 470-694

MHz, namijenjenog za radio-difuznu službu, Agencija će u 2016. godini učestvovati na multilateralnim koordinacionim sastancima zajedno sa predstavnicima regulatornih agencija za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom iz Mađarske, Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Moldavije, Slovenije, Srbije i Rumunije.

Imajući u vidu da je trenutno i u našem regionu većina država završila digitalizaciju, te da je neophodno shodno odlukama, ranije donijetim na WRC-12 i onima koje su u pripremi za WRC-15, oformiti nove zahtjeve za radio-difuznu službu u opsegu 470-694 MHz, administracije regiona moraju otpočeti usaglašavanje radio-frekvencija na način da se izvrši replaniranje dodjela iz GE06 sporazuma (Ženeva 2006). Pri tome jedan od osnovnih cijeva rada ove multilateralne grupe će biti postizanje optimalnog pristupa u dijelu 470-694 MHz za sve administracije, što je sa stanovišta ravnopravnosti pristupu radio-frekvencijskim resursima veoma kompleksno pitanje, posebno kada se dodatno uzmu u obzir različite potrebe pojedinih administracija, različita zastupljenost pojedinih tehnologija, odnosno različitih platformi za prijem audio-vizuenih medijskih signala, a takođe i različite efikasnosti korišćenja resursa u okviru DVB-T/DVB-T2 sistema.

F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem

Shodno članu 128 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija upravlja numeracijom i adresiranjem. Upravljanje numeracijom i adresiranjem, u smislu ovog zakona, obuhvata planiranje, upotrebu i dodjelu brojeva i adresa, kao ograničenog resursa, na način kojim se obezbjeđuje njihovo racionalno, ravnomjerno i efikasno korišćenje, u skladu sa planom numeracije i planom adresiranja.

1. Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa

U toku 2016. godine, shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama, nastaviće se aktivnosti vezane za sprovođenje nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje brojeva i adresa.

2. Prenosivost brojeva

U toku 2011. godine Agencija je prvi put izvršila izbor administratora baze prenesenih brojeva za period od četiri godine. Nakon toga izvršena je implementacija sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva, a pružanje usluge prenosa telefonskih brojeva počelo je u decembru 2011. godine. Do sada je prenijeto oko 18.000 brojeva.

Agencije će do kraja 2015. godine sprovesti postupak javnog konkursa za izbor administratora baze prenesenih brojeva za period od četiri godine.

Agencija će u toku 2016. godine pratiti pružanje usluge prenosa brojeva od strane administratora baze prenesenih brojeva i operatora elektronskih komunikacionih usluga, analizirati učinak pružanja ove usluge na konkurentnost tržišta i preduzimati dalje mjere u cilju optimizacije procesa prenosa brojeva u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom iz okruženja.

3. Informisanje o korišćenju jedinstvenog evropskog broja „112, za pozive u hitnim slučajevima

U skladu sa članom 142 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će i u toku 2016. godine, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za zaštitu i spašavanje, na odgovarajući i javno dostupan način, nastaviti da informiše građane o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112,.

G. Prava i zaštita interesa korisnika

1. Opšti uslovi pružanja usluga

U skladu sa članom 149 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će i u toku 2016. godine provjeravati usklađenost opštih uslova pružanja usluga sa Zakonom i izdavati saglasnosti na njih.

2. Pretplatnički ugovori

U skladu sa članom 151 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će i u toku 2016. godine provjeravati usklađenost pretplatničkih sa Zakonom i izdavati saglasnosti na njih.

3. Kvalitet usluga

U skladu sa članom 155 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će u toku 2016. godine pratiti kvalitet elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju u Crnoj Gori i objavljivati uporedne parametre kvaliteta elektronskih komunikacionih usluga na svojoj internet stranici.

4. Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu

Zakonom o elektronskim komunikacijama (član 155) predviđeno je da će Agencija korisnicima omogućiti mjerenje brzine pristupa Internetu, koje se može koristiti prilikom podnošenja prigovora na ugovorenu brzinu pristupa Internetu u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži. Da bi se ova odredba sprovela Agencija je u toku 2013. godine izvršila nabavku odgovarajućeg sistem i izvršila njegovo implementiranje. U toku 2016. godine Agencija će pratiti rad sistema, održavati ga i raditi na njegovom daljem razvoju.

5. Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (kalkulator cijena)

Zakonom o elektronskim komunikacijama predviđeno je da će Agencija na svojoj *web* stranici, omogućiti korisnicima bez naknade izvrše nezavisnu procjenu troškova koji proizilaze iz javno dostupnih cijena javnih elektronskih komunikacionih usluga. Da bi se ova odredba sprovela Agencija je u 2015. godini razvila i implementirala odgovarajući alat- kalkulator cijena. U toku 2016. godine Agencija će testirati rad sistema, održavati ga i raditi na njegovom daljem razvoju.

6. Edukacija korisnika

Istraživanja pokazuju da određeni broj korisnika elektronskih komunikacionih usluga nijesu upoznati sa svojim pravima i postupkom njihove zaštite. Da bi što više korisnika bilo upoznato sa postupcima zaštite prava u oblasti elektronskih komunikacija Agencija će u toku 2016. godine i dalje, kao i u 2015. godini, periodično pripremati i distribuirati odgovarajući edukativni materijal za korisnike i davati odgovarajuća saopštenja i obavještenja putem medija.

7. Ispitivanje javnog mnjenja

Agencija redovno sprovodila istraživanja o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Do sada sprovedena istraživanja dala su značajne podatke za Agenciju, organe državne uprave, operatore i privredne subjekte koji obavljaju djelatnost informaciono komunikacionih tehnologija.

Zbog toga što je Monstat od 2011. godine počeo da vrši Istraživanje o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori po metodologiji Eurostat-a, pa je na taj način obezbjeđen kontinuitet prikupljanja informacija o ovoj oblasti, kao i zbog racionalnog korišćenja finansijskih sredstava Agencije, odlučeno je da ne treba sprovoditi Istraživanje o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori po metodologiji Eurostat-a, već da se sprovede samo dio istraživanja koji se odnosi na zadovoljstvo korisnika cijenama i kvalitetom elektronskim komunikacionih usluga, i upoznatosti korisnika sa postojanjem i aktivnostima Agencije i pravima korisnika. Takvo istraživanje će biti sprovedeno i u toku 2016 godine. Predmet ovog istraživanja će biti ispitivanje stepena zadovoljstva korisnika elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori, to jest stepen zadovoljstva korisnika uslugama fiksne i mobilne telefonije, interneta i distribucije televizijskih i radio programa, kao i stepen obaviještenosti o pravima korisnika elektronskih komunikacionih usluga.

8. Praćenje rada nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u Crnoj Gori U toku 2013. godine Agencija je uradila studiju o organizaciji i uspostavljanje nacionalne tačke razmjene internet saobraćaja (*IXP*- Internet Exchange Pointa-a) u Crnoj Gori. Studija je pokazala da li bi se organizacijom *IXP* u Crnoj Gori pospješio razvoj interneta u Crnoj Gori, snizile cijene usluga, rasteretili linkovi za globalni pristup internetu, poboljšao kvalitet usluge pristupa internetu i sigurnost komunikacije.

U toku 2014 godine Agencija je angažovala Univerzitet Crne Gore (Centar za informacioni sistem) da izradi Studiju izvodljivosti uspostavljanja *IXP* u Crnoj Gori. Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU) je ponudila da Crnoj Gori donira opremu potrebnu za uspostavljanje *IXP*. U okviru Infofest-a 2014 i IT Žabljak 2015 održane su prezentacije i obuke za uspostavljanje *IXP* u Crnoj Gori.

Nacionalne tačke razmjene internet saobraćaja u Crnoj Gori puštena je u rad u julu 2015. godine

U 2016. godini Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će saradivati sa Univerzitetom Crne Gore, ITU, operatorima koji pružaju Internet usluge i drugim zainteresovanim subjektima, kao i sa Ministarstvom za informaciono društvo i telekomunikacije, sa kojima će koordinirati rad *IXP*-a u Crnoj Gori (*MIXP*).

9. Aktivnosti na sprovođenju Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama između ministarstava nadležnih za oblast elektronskih komunikacija: Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Makedonije i Republike Srbije.

Dana 29.06.2015. godine Agencija je donijela Odluku kojom je operatorima javnih mobilnih komunikacionih mreža koji pružaju javne mobilne komunikacione usluge na teritoriji Crne Gore utvrdila dinamiku snižavanj a cijena roaminga počev od 30.06.2015. godine.

Agencija će do kraja 2015.godine i u toku 2016. pratiti dalju implementaciju ove Odluke.

II-3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA VEZANIH ZA TRŽIŠTE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI

U ovom dijelu planskih aktivnosti Agencija u 2016. godini između ostalog planira izradu sljedećih dokumenata:

A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou

- 1. Izvještaj o radu Agencije za 2015. godinu**, koji će biti pripremljen u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim je definisano da izvještaj treba da sadrži podatke o: razvoju sektora elektronskih komunikacija; uvedenim regulatornim mjerama; ostvarivanju i kvalitetu Univerzalnog servisa u sektoru elektronskih komunikacija; dodijeljenim ograničenim resursima; razvoju tržišta poštanske djelatnosti; ostvarivanju i kvalitetu univerzalne poštanske usluge; ostvarivanju prava i zaštiti interesa korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga; izvršenim zadacima Agencije utvrđenim planom rada i članom 65 Zakona o poštanskim uslugama na osnovu kog

Agencija obavlja poslove nezavisnog regulatornog organa za oblast poštanske djelatnosti.

Rok: I kvartal

- 2. Finansijski izvještaj za 2015. godinu** treba da, u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama, sadrži finansijske pokazatelje poslovanja Agencije sa izvještajem nezavisnog ovlašćenog revizora o finansijskom poslovanju

Agencije.

Rok: I kvartal

- 3. Izvještaj o kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra i parametara kvaliteta servisa mobilnih elektronskih komunikacionih mreža u 2015. godini**

Agencija vrši redovne i vanredne postupke kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. Sveobuhvatan pregled rezultata postupaka kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra obavljenih tokom 2015. godine biće prezentovani u ovom izvještaju.

U sklopu izvještaja će biti prezentovani i rezultati mjernih kampanja vezanih za mjerenje parametara kvaliteta servisa mobilnih elektronskih komunikacionih mreža.

Rok: I kvartal

- 4. Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti elektronskih komunikacija u 2015. godini** će sadržati pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora elektronskih komunikacija i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.
Rok: I kvartal
- 5. Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga u 2016. godini.**
Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga u 2016. godini će sadržati pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora poštanskih usluga i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.
Rok: I kvartal
- 6. Plan redovne kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra i mjerenja parametara kvaliteta servisa mobilnih elektronskih komunikacionih mreža u 2016. godini**
Ovim Planom utvrđuje se način korišćenja i metodologija mjerenja korišćenjem kontrolno-mjernih stanica iz Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra. Planom se propisuju i okvirni termini, lokacije, zadaci i trajanje redovnih mjernih kampanja.
U sklopu Plana biće prezentovan i plan korišćenja digitalne mobilne kontrolno - mjerne stanice za mjerenje parametara kvaliteta i pokrivanja mreža operatora mobilnih elektronskih komunikacionih mreža.
Rok: I kvartal
- 7. Plan nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2016. godinu,** kojim se shodno članu 11 tačka 19 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđuje dinamika redovnog nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije, u smislu usklađenosti sa Zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima i standardima a u skladu sa poglavljem XXII Zakona.
Rok: I kvartal
- 8. Plan nadzora u oblasti poštanskih usluga za 2016. godinu,** kojim se shodno članu 65 tačka 17 Zakona o poštanskim uslugama utvrđuje dinamika redovnog nadzora nad radom poštanskih operatora koji su registrovani kod ove Agencije, u smislu usklađenosti sa zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima.
Rok: I kvartal
- 9. Informacija o ispunjavanju uslova iz odobrenja za korišćenje radio-frekvencija na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore**
S obzirom da se odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija, kojima se daje pravo ekskluzivnog korišćenja radio-frekvencija na čitavoj teritoriji Crne Gore za

realizaciju javnih elektronskih komunikacionih mreža (npr. mobilne mreže, mreže za fiksni/širokopojasni bežični pristup, bežični sistemi za distribuciju TV programa do krajnjih korisnika i dr.), propisuju, između ostalog i uslovi vezani za kvalitet servisa, kao i dinamiku razvoja mreže i pokrivanja stanovništva Crne Gore mrežom, ova informacija će dati godišnji pregled propisanih i realizovanih uslova iz odobrenja, u cilju kontinuiranog praćenja ispunjavanja istih.

Rok: I kvartal

10. Izvještaj o aktivnostima na realizaciji Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore u 2015. godini

Realizacija Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore se sprovodi u skladu sa Zakonom i Elaboratom o daljem razvoju Sistema u periodu od 2012. do 2016. godine. U izvještaju će biti dat detaljan prikaz realizovanih aktivnosti vezanih za implementaciju, funkcionisanje i unaprijeđenje Sistema, te statusa Sistema na kraju 2015. godine.

Rok: II kvartal

11. Informacija o poslovanju poštanskih operatora u Crnoj Gori u 2015. godini

koja će biti pripremljena shodno članu 69 Zakona o poštanskim uslugama, kojim je utvrđeno da poštanski operatori dostavljaju regulatornom organu finansijske izvještaje, statističke, knjigovodstvene i druge podatke o stanju i razvoju tržišta poštanskih usluga, u skladu sa zakonom. Informacija će obuhvatiti prikaz ekonomsko finansijskog stanja i poslovanja poštanskih operatora.

Rok: II kvartal

12. Informacija o kontroli kvalitetu obavljanja univerzalne poštanske usluge u 2016. godini, na osnovu člana 58, 59, 60 i 61 Zakona o poštanskim uslugama, člana 87 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama. Informacija će obuhvatiti pitanja kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Rok: II kvartal

13. Izvještaj o stepenu razvoja javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga (fiksne, mobilne, KDS, Internet) koji će sadržati podatke o razvoju infrastrukture, tehnologijama koje se koriste, stepenu pokrivenosti, vrstama usluga koje se pružaju.

Rok: II kvartal

14. Informacija o troškovnom računovodstvu i vođenju odvojenih računovodstvenih evidencija operatora sa značajnom tržišnom snagom u

2015. godini shodno članu 76 Zakona o elektronskim komunikacijama kojim Agencija, može narediti preduzimanje mjera u vezi sa pokrivanjem troškova i kontrolom cijena određenih usluga koje se pružaju radi

obezbjeđivanja pristupa i/ili interkonekcije i vođenje troškovnog računovodstva.

Rok: II kvartal

- 15. Analiza poslovanja operatora elektronskih komunikacija za 2015. godinu** koja daje prikaz finansijskog stanja, poslovanja i finansijskih pokazatelja po operatorima. Takođe, analiza obuhvata i benchmarking finansijskih pokazatelja operatora u Crnoj Gori i operatora u okruženju.

Rok: II kvartal

- 16. Informacija o statusu i potrebama Informacionog sistema Agencije u 2016. godini.** Informacija će dati podatke i predloge vezane za trenutno stanje i dalji razvoj Informacionog sistema i Internet prezentacije Agencije.

Rok: II kvartal

- 17. Finansijski plan i Plan rada za 2017. godinu,** shodno odredbi člana 26

Zakona o elektronskim komunikacijama i člana 12 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu.

Rok: III kvartal

- 18. Informacija o statusu namjene i korišćenja opsega 694-790 MHz za IMT sisteme**

Na Svjetskoj konferenciji o radio-komunikacijama WRC-12 donijeta je odluka da se i opseg 694-790 MHz, osim za radio-difuznu službu, namijeni i za mobilnu službu na primarnoj osnovi, za korišćenje od strane IMT sistema. Na Svjetskoj konferenciji o radio-komunikacijama WRC-15 će biti utvrđen regulatorni i tehnički okvir za uvođenje IMT sistema u ovom opsegu. Ova informacija će dati prikaz trenutnog statusa vezano za namjenu i korišćenje opsega 694-790 MHz za IMT sisteme u Regionu i zemljama Evropske unije.

Informacija će sadržati i podatke o zauzetosti tj. korišćenju ovog opsega u

Crnoj Gori, a koji su dobijeni na terenu tokom redovnih i vanrednih mjernih kampanja Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra. Informacija će poslužiti kao osnov za sprovođenje daljih koraka vezanih za valorizaciju ovog opsega.

Rok: IV kvartal

- 19. Informacija o trenutnom statusu implementacije digitalne zemaljske radio-difuzije**

Ova informacija će dati pregled trenutnog stanja nakon završenog procesa prelaska na digitalne sisteme.

Rok: III kvartal

B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou

- 1. Izvještaj o uslugama baziranim na Internet Protokolu** koji obuhvata podatke iz izvještaja koje dostavljaju operatori, kao i podataka dobijenih na osnovu istraživanja sprovedenih od strane Agencije.

Rok : I kvartal, III kvartal

- 2. Izvještaj o dodijeljenim radio-frekvencijama uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih**

Shodno članu 96 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija je ovlašćena da upravlja radio-frekvencijskim spektrom kao ograničenim resursom u skladu sa međunarodnim sporazumima, ovim Zakonom, Planom namjene i planovima raspodjele radio-frekvencija. Fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu da koriste na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje izdaje Agencija. Izuzetak predstavljaju radio-frekvencije koje se koriste u skladu sa Pravilnikom o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Detaljan pregled dodjele radio-frekvencija iz najznačajnijih opsega uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih biće dat u ovom izvještaju.

Rok: I kvartal, III kvartal

- 3. Informacija o zajedničkom korišćenju telekomunikacione infrastrukture** koja sadrži pregled stepena zajedničkog korišćenja telekomunikacione kanalizacije, antenskih stubova i objekata operatora u skladu sa članom 37

Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal, III kvartal

- 4. Informacija o distribuciji TV i radio programa u Crnoj Gori i poređenje sa zemljama u okruženju** koja sadrži pregled operatora koji pružaju ovu vrstu usluga u Crnoj Gori, tehnologije koje koriste, korisničke pakete i cijene i njihovo poređenje sa zemljama u okruženju.

Rok: I kvartal, III kvartal

- 5. Izvještaj o kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra i parametara kvaliteta servisa mobilnih elektronskih komunikacionih mreža** Agencija vrši redovne i vanredne postupke kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. Sveobuhvatan pregled najvažnijih rezultata dobijenih u postupcima kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra i s tim u vezi zaključaka izvedenih nakon monitoring kampanja sprovedenih u prvom,

odnosno drugom polugodištu 2016. godine biće prezentovan u ovom izvještaju.

Rok: II kvartal, IV kvartal

6. Izvještaj o aktivnostima na realizaciji Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore

Realizacija Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore (Sistem) se sprovodi u skladu sa Zakonom i Elaboratom o daljem razvoju Sistema u periodu od 2012. do 2016. godine, te Planom rada, Finansijskim planom i Planom javnih nabavki Agencije za 2016. godinu.

U ovom izvještaju će biti prezentovane realizovane aktivnosti koje su vezane za implementaciju, funkcionisanje i unapređenje Sistema, te statusa Sistema u prvom, odnosno drugom polugodištu 2016. godine.

Rok: II kvartal, IV kvartal

7. Izvještaj o realizaciji investicija Agencije

Izvještaj će sadržati pregled realizacije investicija u prvoj odnosno drugoj polovini kalendarske 2015. godine, sa posebnim akcentom na investicije iz dijela razvoja i unapređenja Sistema kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra.

Rok: II kvartal, IV kvartal

8. Informacija o izdatim mišljenjima o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal, III kvartal

9. Informacija o izdatim tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima.

Rok: I kvartal, III kvartal

C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou

1. Informacija o komparativnoj analizi cijena usluga u fiksnoj telefoniji, mobilnoj telefoniji i širokopojasnom pristupu internetu u Crnoj Gori, zemljama regiona i Evropske unije

2. Informacija o sprovođenju analize relevantnih tržišta se radi shodno članu 11 tačka 18 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim se propisuje da Agencija vrši nadzor tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom

snagom i preduzima preventivne mjere za sprječavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora a u skladu sa poglavljem VI Zakona o elektronskim komunikacijama – Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija.

3. **Izveštaj o izdatim odobrenjima za korišćenje numeracije i/ili adresa**, koja se izdaju shodno proceduri propisanoj članom 132 Zakona o elektronskim komunikacijama.
4. **Izveštaj o sprovođenju nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije**, shodno članu 185 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama.
5. **Informacija o izdavanju saglasnosti na tipske pretplatničke ugovore i opšte uslove**, shodno članu 149 i 151 Zakona o elektronskim komunikacijama.
6. **Informacija o kvalitetu elektronskih komunikacionih usluga** kojom se daje analiza kvaliteta pruženih usluga, shodno Pravilniku o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga („Sl. list CG,, broj:9/12).
7. **Izveštaj o realizaciji Operativnog plana**

D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou

1. **Informacija o stanju tržišta fiksnih, mobilnih i Internet usluga** koje se rade prema utvrđenoj metodologiji o prikupljanju i obradi određenih parametara iz tekućeg poslovanja operatora fiksne i mobilne telefonije i Internet servis provajdera.
2. **Izveštaj o izdatim odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija**
Fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu koristiti na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje izdaje Agencija na osnovu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. U ovom izvještaju se daje detaljan pregled izdatih odobrenja na mjesečnom nivou.
3. **Informacija o vođenim upravnim postupcima i rješavanju sporova između operatora** shodno članu 11 tačka 15 Zakona o elektronskim komunikacijama.
4. **Informacija o zaštiti korisnika** koja se priprema shodno članu 11 tačka 14 Zakona o elektronskim komunikacijama.

5. Izvještaj o prihodima i rashodima Agencije shodno Finansijskom planu Agencije za 2016. Godinu.
6. Izvještaj realizaciji Plana javnih nabavki.
7. Mjesečni izvještaj o realizaciji investicija Agencije sa posebnim osvrtom na sistem monitoringa radio-frekvencijskog spektra.
8. Mjesečni izvještaj o aktivnostima na analizi tržišta.
9. Mjesečni izvještaj o aktivnostima na projektima implementacije troškovnog i odvojenog računovodstva
10. Izvještaj o implementaciji univerzalnog servisa.
11. Izvještaj o pružanju usluge prenosivosti brojeva.
12. Prikupljanje podataka od operatora shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama i programu izvještavanja koji je pripremila Agencija.
13. Komparativna analiza statističkih, finansijskih i drugih podataka regulatora i operatora iz okruženja.
14. Informacija o implementaciji Zakona o poštanskim uslugama

E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi

1. **Informacija o slobodnim radio-frekvencijama koje bi mogle biti predmet javnog nadmetanja**

Informacija se se radi po potrebi, u slučaju iskazanog interesovanja za korišćenje radio-frekvencija, za koje se saglasno Zakonu odobrenje za korišćenje izdaje na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja. Treba imati u vidu da javni tender za radio-frekvencije, koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene radio-difuznoj službi, za sisteme zemaljske radio-difuzije, shodno Zakonu o elektronskim medijima, sprovodi Agencija za elektronske medije, na osnovu podataka o slobodnim radio-frekvencijama koje obezbjeđuje ova Agencija.

II-4. SARADNJA SA NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA, OPERATORIMA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIM OPERATORIMA, REGULATORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA

A. Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama

Shodno članu 35 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija, u oblasti elektronskih komunikacija, naročito saraduje sa:

- 1) Ministarstvom, u sprovođenju ovog zakona;
- 2) organom nadležnim za zaštitu konkurencije u slučajevima sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije na tržištu;
- 3) organom državne uprave nadležnim za zaštitu potrošača;
- 4) organom državne uprave nadležnim za zaštitu životne sredine;
- 5) regulatornim organom nadležnim za oblast audio vizuelnih medijskih usluga;
- 6) organom nadležnim za zaštitu ličnih podataka;
- 7) organima državne uprave nadležnim za prevenciju, odnosno zaštitu od ugrožavanja bezbjednosti informacionih sistema.

Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama, operatorima elektronskih komunikacija i poštanskim operatorima će se sprovoditi u skladu sa Zakonom i u mjeri potrebnoj za implementaciju i primjenu Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakona o elektronskim medijima, Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Zakona o poštanskim uslugama, Zakonom o inspeksijskom nadzoru, Zakonom o zaštiti ličnih podataka, Zakonom o zaštiti potrošača, Zakonom o zaštiti životne sredine te Zakonom o zaštiti konkurencije na tržištu.

Agencija će saradivati sa Ministarstvom za vanjske poslove i evropske integracije Vlade Crne Gore oko procesa pridruživanja Crne Gore EU kroz učešće njenih predstavnika u pododboru za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku, kao i kroz članstvo u radnim grupama za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj Uniji za oblast pravne tekovine Evropske Unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 1 - Slobodno kretanje roba, pregovaračko poglavlje 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, pregovaračko poglavlje 8 – Konkurencija i državna pomoć, pregovaračko poglavlje 10 - Informatičko društvo i mediji, i pregovaračko poglavlje 28 - Zaštita potrošača i zdravlja.

Kada je u pitanju racionalno korišćenje radio-frekvencija, primjena Plana namjene radio-frekvencijskog spektra i izrada planova raspodjele radio-frekvencija, osim sa nadležnim Ministarstvom za informaciono društvo i telekomunikacije, nastaviće se saradnja sa državnim organima i institucijama nadležnim za bezbjednost civilnog vazdušnog, odnosno pomorskog saobraćaja, državnim organima nadležnim za unutrašnje poslove, nacionalnu bezbjednost i odbranu i regulatornim organu nadležnim za oblast audio-vizuelnih medijskih usluga.

B. Saradnja sa međunarodnim institucijama

U okviru međunarodnih aktivnosti, Agencija planira učešće u radu najznačajnijih institucija iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti i to:

- Međunarodnom unijom za telekomunikacije (ITU)
- Konferencijom evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT)
- Tijelom evropskih regulatora za elektronske komunikacije (BEREC)
- Institutom za ekonomske poslove (IEA),
- Evropskim komitetom za poštansku regulaciju (CERP),
- ETSI (European Telecommunications Standard Institute),

a koje se ogleda kroz aktivno učešće predstavnika ove Agencije u radnim tijelima, grupama i projektnim timovima formiranim po pojedinim oblastima regulacije poput:

- stručnih grupa CEPT-a, koji razmatraju pitanja vezana za radiokomunikacije i korišćenje radio-frekvencija na nivou zemalja EU, i u čijem se radu donose ključne smjernice za dalji razvoj, primjenu i implemetaciju novih tehnologija putem harmonizovanog korišćenja radio-frekvencijskog spektra u Evropi,
- ECC sastanke – plenarne sjednice,
- stručnih skupova i on-line seminara, u organizaciji ITU,
- učešće u radu Biroa Evropskih regulatora BEREC-a na plenarnim sjednicama, sjednicama upravljačkog komiteta, sastancima kontakt mreže i ekspertskim radnim grupama.
- učešće u radu ETSI.

Na regionalnom nivou, biće nastavljena saradnja sa nadležnim regulatornim tijelima naročito po pitanju upravljanja i koordinacije radio-frekvencija, ali i razmjene iskustava i rješava pitanja po ostalim oblastima regulacije sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti.

U 2016. godini predstavnici Agencije će učestvovati:

- u radu ITU-T studijskih grupa (SG2 – Operativni aspekti pružanja servisa i upravljanja u telekomunikacijama, SG3 - Tarifni i računovodstveni principi, uključujući teme koje se odnose na telekomunikaciona i ekonomska pitanja, SG9 – Tehnički aspekti širokopolasnih kablovskih mreža, SG11- Signalizacija, protokoli i specifikacija testova, SG12 - Kvalitet elektronskih komunikacionih usluga, SG13 – Mreže sledeće generacije, SG15 – Optičke mreže i pristupna infrastruktura, SG 16 - Kodiranje za multimediju, sisteme i aplikaciju, uključujući i podršku za MGM mreže), kao i praćenje i učešće u okviru ITU - T: NGN GSI Globalna inicijativa za standarde mreža sljedeće generacije;
- u radu ITU-R studijskih grupa i podgrupa i radnih grupa i projektnih timova CEPT-a, shodno aktuelnim pitanjima, potražnji potencijalnih investitora za određenim frekvencijskim resursima i budućim svjetskim trendovima i novim tehnologijama i to skupova koji se odnose na:
  - mobilne radio-komunikacione sisteme (WG PT1 – grupa koja se bavi tehničkim aspektima IMT sistema),
  - upravljanje radio-frekvencijskim spektrom (WGSE, WGFM),
  - radio-difuznu službu, digitalne radio-difuzne sisteme i digitalnu dividendu i dugoročno korišćenje UHF opsega,
  - pomorsku službu (FM Maritime Forum),
  - satelitske komunikacije (FM PT44),
  - monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra (FMPT22),
  - pripremu svjetske radiokomunikacione konferencije (CPG) kao i
  - ECC sastanke – plenarne sjednice.
- u radu CEPT-a i njegovih radnih Grupa (numeracija, tehnička regulativa i zahtijevani standardi za interkonekciju (PT-TRIS) i za regulatorna pitanja (WGRA) i dr.);
- na kongresima i seminarima od značaja za pravna pitanja i pitanja regulacije sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti;
- na telekomunikacionim skupovima u zemlji i okruženju (Infofest –Budva, Telfor - Beograd, Postel – Beograd, Bihtel – Sarajevo i dr.);
- u radu regionalne grupe na redovnom ažuriranju portala *CEE Regional Working Group* koji će se odnositi na korišćenje radio-frekvencija (digitalna dividenda) u Regionu.

Po pitanju međunarodne saradnje u oblasti poštanske djelatnosti u toku 2016. godine planira se:

- učešće predstavnika Agencije na Kongresu Svjetskog Poštanskog Saveza;
- učešće predstavnika Agencije na plenarnim sastancima i sastancima radnih grupa Evropske regulatorne grupe za poštanske usluge (ERGP);

- učešće predstavnika Agencije u radu Evropskog Komiteta za poštansku regulaciju (CERP) i uključivanje u rad radnih grupa (radna grupa za pitanje regulative, radna grupa za ekonomska pitanja i radna grupa za super viziju i istraživanje tržišta);
- učešće na Plenarnim Sastancima CERP-a koji se održavaju dva puta godišnje;
- saradnja sa regulatornim tijelima susjednih zemalja i zemalja članica Evropske Unije;
- učešće na međunarodnim skupovima i konferencijama u zemlji i inostranstvu.

C. Organizacija međunarodnih skupova

Agencija će organizovati međunarodnu konferenciju „Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija,“ na kojoj učešće prevashodno uzimaju predstavnici regulatornih tijela zemalja iz okruženja, visoki predstavnici međunarodnih institucija čija djelatnost je isključivo vezana za oblast elektronskih komunikacija kao i predstavnici nadležnih ministarstava i operatora.

U fokusu do sada organizovanih trinaest konferencija bile su sljedeće teme: „Iskustva u regulatornoj djelatnosti u sektoru telekomunikacija,“ „Metode realizacije univerzalnog servisa,“ „Regulatorna djelatnost u tarifiranju telekomunikacionih servisa,“ „Ključni regulatorni izazovi za liberalizaciju tržišta telekomunikacija u Jugoistočnoj Evropi,“ „Neophodni elementi za uvođenje konkurencije u telekomunikacijama,“ „Regulacija i liberalizovano tržište,“ „Dostignuti stepen regulacije i analize tržišta elektronskih komunikacija,“ „Analize relevantnih tržišta kao uslov za nametanje regulatornih obaveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom na relevantnim tržištima,“ „Aktuelna pitanja u regulaciji sektora elektronskih komunikacija,“ „Implementacija regulatornog okvira Evropske Unije iz 2009. godine u nacionalnom zakonodavstvu u oblasti elektronskih komunikacija,“ „Zaštita interesa korisnika usluga elektronskih komunikacija“ i „U susret sveprisutnom mobilnom širokopojasnom pristupu u Evropi“ i „Proširenje dostupnosti širokopojasnog pristupa i njegovo usvajanje“.

II-5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE

Agencija će i u 2016. godini nastaviti sa daljim razvojem materijalno-tehničkih kapaciteta, zapošljavanjem novih i daljim stručnim osposobljavanjem zaposlenih u Agenciji, a sve u cilju kvalitetnog sprovođenja nadležnosti Agencije utvrđenih zakonima.

U tom smislu nastaviće se sa unapređenjem Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore, shodno zakonu i planskom dokumentu „Elaborat o daljem razvoju Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra u periodu 2012-2016. godine`, te shodno Planu rada, Finansijskom planu i Planu javnih nabavki Agencije za 2016. godinu i dosadašnjem stepenu realizacije u tom pravcu predviđenih aktivnosti. U toku 2016. godine sprovodiće se aktivnosti na:

- Stavljanje u rad Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice u Ulcinju, koje se očekuje tokom 2016. godine. Od strane opštine Ulcinj došlo je do prolongiranja roka završetka iste;
- Radovi na gromobranskoj instalaciji Glavnog kontrolno-mjernog centra;
- Nadogradnja kontrolno-mjernog softvera za daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice, kako bi se obezbijedila puna efikasnost u komunikaciji između pojedinih stanica u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra;
- Kalibracija, popravka i redovno održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra;
- unapređenju informacionog sistema Agencije;
- nastavak saradnje sa naučno obrazovnim institucijama u Crnoj Gori i inostranstvu, u cilju daljeg specijalističkog osposobljavanja i usavršavanja kadrova iz oblasti koje su od interesa za Agenciju (magistarske i specijalističke studije i kursevi, stručni seminari i dr.) vezane za aspekte regulacije i primjenu novih rješenja kod elektronskih komunikacija i usluga, kao i poštanske djelatnosti;
- pohađanje kurseva potrebnih za sistem administriranja informacionog sistema Agencije i održavanje informacionog sistema na nivou baze i aplikacija nad bazom;
- pohađanje kurseva za standarde ISO 27000;
- pohađanje kurseva i seminara u organizaciji Uprave za kadrove Vlade Crne Gore.

III IZVRŠENJE PLANA RADA

U cilju efikasnijeg izvršenja Plana rada, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će, shodno članu 16 Statuta Agencije, sačiniti godišnji **Operativni plan**. Operativnim planom biće određeni izvršioci i rokovi izvršenja pojedinih poslova utvrđenih ovim Planom rada.

Sredstva neophodna za realizaciju Plana rada Agencije za 2016. godinu, planirana su Finansijskim planom Agencije za 2016. godinu.

Broj:0901-5701/1

Podgorica, 24.09.2015. godine

PREDSJEDNIK SAVJETA

dr Šaleta Đurović